und Regel, auf entscheidende Weise AV. 16,114, 1.2. ऋतमंनीघ पर्या स-मावत्स (समावन्क) उंपेट्यामि stelle eine Ordnung fest, dass du ihnen gleichmässig beiwohnen wollest TS. 2,3,5,1. य्वोद्धि पूर्व सवितापसा र-र्यनृतार्य चित्रं घृतर्वत्विमध्यति R.V. 1,34,10. वर्वति चक्रं परि घामृतस्य ein Rad der festen Ordnung d. h. ein regelmässig sich bewegendes 164, 11. - b) die Ordnung in heiligen Dingen: heiliger Brauch, Satzung, frommes Werk; göttliches Gesetz, Glaube als Inbegriff der religiösen Wahrheiten: तन्में ऋतं पीत् शतर्शारदाय ५४.७,101,6. म्रा ने ऋते शिशीव्ह विश्वमृत्विजम् 16,6. ऋता यंजासि मिङ्ना वि यद्युः 6,18,14. 7,39,1. मा शि-म्रेदैवा म्रिपं ग्रस्तं नं: 21,5. ऋतस्य धीतिं ब्रह्मणा मनीपाम् 9,97,३4.37. 102, 1.8. सतस्य कि शुरुधः मन्ति पूर्वीर्स्यतस्य धीतिवृजिनानि कृति । स-तस्य ब्रोकी विधरा तेतर् कर्णी व्यानः पुचर्मान ग्रापाः 4,23,8.9.10. देवा भ्वन्नवेदा म ऋतानाम् ४. ऋतस्यं मा प्रदिशी वर्धयत्ति ४,८९,४.५. ९,७०,१. ४०, 110, 11. सत मा जातमांग्रम् 6,7,1. सतेनाभिन्दन्योर्वतसरे वलम् 10,62,2. स्तस्य योगे वि व्यधमूर्यः ३०,४१. ३,२७,४१. ४०,६१,४४. ७३,३८ वेधा स्तस्य 86, 10. सतानि देखित् 122, 6. 138, 1. 179, 3. 4, 56, 6. 7. 5, 12, 6. सतस्य म-नेसा 4,2.3. AV. 10,7,1.11.29.30. 10,33. VS. 5,33. 6,8. Besonders häufige Verbindungen des Wortes sind folgende: α) মূন বৃহ্নু RV.1,73,5. 151, 4. 3, 2, 8. 4, 10, 2. 5, 66, 5. 6, 13, 2. 9, 56, 1. 66, 24. 107, 15. 108, 5. मरू सतस्य 6,49,15. 7,64,2. 10,8,5. 2,23,17. Personificirt মূর मङ्त् 10,66, 4. — β) ऋतस्य गर्नैः, प्रजाः, von Agni: यमापो ऋर्रयो वना गर्भमृतस्य पि-प्रीत RV. 6, 48, 5. 8, 6, 2. Soma 9, 68, 5. Vishņu 4, 156, 3. — ү) प्रयमजा ऋतस्यं (vgl. प्रयमना ऋतेनं ए.V.10,109,1): म्राग्निर्क् नः प्रयमना ऋतस्यं ए.V. ५०.५, र. दिता म्रक् प्रयमता ऋतस्येदं धेन् इङ्डार्यमाना ६१, १०. १,164,३७. VS. 32, 11. Pragapati AV. 4, 35, 1. 12, 1, 64. - 6, 122, 1. 8, 9. 16. 21. Тлит. Up. 3,10,6. — δ) ऋतस्य सर्दनम्, सर्दः, सद्यं, वानिः, पर्म्, नाभिः, nicht nur vom Mittelpunkt des Glaubens und Cultus im Diesseits, dem Altar und ühnlichen Begriffen, sondern auch vom Allerheiligsten im Jenseits gebraucht. ऋतस्य पानि: ist Naign. 1, 12 unter den Namen für उदक aufgezählt. प्र ब्रव्होत सर्नाइतस्य वि रिश्मिभिः समृत्रे सूर्या गाः छूर-7,36, 1. प्र पूर्व जे पितरा नव्यंसीभिगीिर्भः कृण्धं सर्दने स्तस्यं 53,2. सामा श्चम्यमिन्द्वः मृता ऋतस्य सार्दने १,12,1.1,84,4. परावता वा सर्दनार्तस्य (म्रा दालिन्द्रः) 4,21,3. 2,34,13. धार्य दिवं सर्दन ऋतस्य 4,42,4. 10,100, 40. VSLAKU 9,4. ऋतस्यं देवीः सर्देसा वुधाना गवा न समा उपसा बर्से 4, 51.8. 3,7,2. 5,41,1. 10,111,2. ऋतस्य ते सर्दसीके म्रतः 3,55,12. ऋतस्य सब वि चंरामि विद्वान् 14. ऋतस्य यानीवशयद्मूनाः 3,1, 11. 54,6. 4,1,12. सोनें। जिमाति मातुविदेवानीमेति निष्कृतम् । ऋतस्य वानिनासर्रम् ३,७२, 13.18. 5,21,4. 6,16,3%. 9,8,3 und oft. 10,63,7.8. 돼모먹니다다일구 됐다-स्य वेनिम् 68,4. ऋतस्य वेनिं। मुकतस्य लोके ४ रिष्टा ला सक् पत्या द्धा-मि 85,24. VS. 2,6. 12,105. 29,6. ऋतस्य नाभावाध से पुनाम 10,13,3. 9, 74, 4. चर्तःम्राक्तिर्नाभिर्मतस्यं सप्रयाः VS. 38, 19. Vgl. auch ऋतस्य सार्नुः फ़्v. 10,123,2.3. — ६) ऋतस्य धार्मः यास्ते प्रजा ग्रम्तंस्य पर्रिस्मन्धार्मञ्जत-स्य १:४. १,४३,९. ऋतस्य यापा न मिनाति धार्म 123,९. यर्जते म्रस्य सप्यं वर्षश्च नर्मास्वनः स्व ऋतस्य धार्मन् ७,३६,३. ऋतस्य धाम वि मिने पुत्रणि 10,124,3. — ६) ऋतस्य धारीः स्रा यः सुसाद धारीमृतस्य RV.1,67,7(4). स्र-तस्य धार्राः स्डुघा डुक्तानाः 7,43,4 (10,43,9). 8,6,8. 9,33,2. (म्रस्यम्) सोमा मृतस्य धार्या 63,4.14.21. 5,12,2. Vgl. मृतस्य धेनर्वः 4,73,6 (गाः 84,16). देव्हिनी: 144,2. 9,75,3. 77,1. पर्य: 1,79,3. 3,55,13 (8,84,5. 6,

Otto Böhtlingk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 1, Petersburg 1855 Jende Weise AV. 16,114,1.2. झुतमेमीघु यद्या स- 19). — १) सृतस्य ग्रापाः, नृता, रूखीः, पतिः u. s. w. von Agni, Soma, den Aditja und andern Göttern, zuweilen auch von menschlichen Wächtern der heiligen Ordnung. RV, 1,1,8. 3,10,2. 10,118,7. 27174 गोषावर्धि तिष्ठवा र्यम् ५,६३,४. ६,५१,३. ७,६४,२. गोषामृतस्य विर्भरत् ९, 48,4. 73,8. पुरुवीर मक् ऋतस्य गोपाम् 6,49,15. मत्रा ते भद्रा रशना र्य-पश्यमृतस्य या र्श्वभिर्त्तात्ति गोपाः १,१६३,५. र्श्वीऋतस्य वृक्तो विचेर्षणिर-ग्निः ३,२,८. ४,10,२. मृतस्यं वा रृष्ट्यः पूतर्रत्तानृतस्यं पस्त्यसरे। म्र्यंब्धान् ६, 51,9. 55,1. 7,66,12. 8,72,3. Agni heisst ऋतस्यं घूषेत् 1,143,7. Aditi रातस्य पत्नी VS. 21,5. पत्य: ┞.V. 4,57,2. मात्र्। heissen Himmel und Erde, Nacht und Morgen 1,142,7. 5,5,6. 6,17,7. 10,58,8. (9,102,7). pl. 9, 33, 5. - c) das Rechte, Wahre; Recht, Wahrheit, besonders die religiöse Wahrheit, = \(\overlightarrow\) NAIGH. 3, 10. AK. 1,1,5,22. 3, 4,14,80. TRIK. 3,3,152. H.264. an. 2,159. Med. t.6. सार्क देवेभिर्वदन्नतानि RV.1,179, 2. 161,9. ऋतस्यं देवा ऋर्न् व्रता गृं: 63,3(2). 105,5. 139,2. ऋतार्दियर्मि ते धिवं मनापुत्रम् aus aufrichtigem Herzen 8,13,26. दशाह्रं प्राचीस्तदतं व-दामि 10,34,12. 3,4,7. ऋता वर्दत्ता अन्तं रूपेम 10,10,4. ऋतेनीदित्यास्ति-ष्ठति ८५, १. स्रतेनं मित्रावरूणा सचेवे ४,१५२,१.३. स्रतं चं सत्यं चं ४०,१९०, 1. AV. 9,3,21. सत्यं वृहरतमुग्रम् 12,1,1. VS. 11,47. AV. 7,1,1. TS. 3,2,7,1. CAT. BR. 11,2,7,9. 13,3,1,18. KAUG. 90. ₹लामात्य ÇAT. BR. 11, 2,*,9. वामेव प्रत्यतं ब्रह्म वरिष्यामि । ऋतं व॰ । सत्यं व॰ Тытт. Ur. 1, 1.9. पट्या oder पन्या ऋतस्य der rechte Weg, sowohl eigentlich als vom rechtschaffenen Wandel: ऋतस्यं पद्या सरमा विदद्धाः ३४. ५,४५,८. (उपाः) ऋतस्य पन्यामन्वेति साध् १,124,3. इन्र्प्राम्नी ऋषंसुस्पर्युप् प्र यंत्रि धोतर्पः । ऋतस्यं पट्याई म्रन् ॥ ३, १२, ७. विम्बानिवेन्दन्पट्यामृतस्यं ३१,५. ७,४४,५. ७, ७, १. ऋतस्यं मित्रा वर्राणा पत्रा वीमपी न नावा इंहिता तरिम ७,६५,३. ऋ-तस्य पन्या न तरित इंप्कृत: 9,73,6. 8,31,13. 10,133,6. VS. 6,12. 7, 45. AV. 8,9,13. Nia.8,19. — स (वास्ट्वः) कि सत्यमृतं चैत्र पत्रित्रं पूर्य-मेत्र च MBu. 1,249. म्राखं पुरुषमीशानं पुरुङ्गतं पुरुष्ट्रतम् । ऋतम् (kann auch adj. sein) एकातरं ब्रह्म व्यक्ताव्यक्तं सनातनम् ॥ 22. दिवातीनामृतं धर्मा स्वेत्रञ्चेवेत्रवाणेत्रः ३,४1298. म्राय्ट्य, पशस्य, म्रो, ऋत M.2,52. ऋता-न्त 1,29. सतं त्र्यात्र चान्तम् R. 5,31,19. M. 8,61. Pankat. III, 4.110. स-लाति M. 8, 104. Die Wahrheit personif. als ein Kind Dharma's VP. 53, N. 13. Bildlich wird M. 4, 4.5 das Aehrenlesen, als der wahre Lebensunterhalt eines Brahmanen, 됐건 genannt im Gegens. zum Ackerbau, welcher bildlich মন্ত্র Unwahrheit genannt wird. Daher মূল = তত্ত্তি-Tহাল AK. 2,9,2. TRIK. 3,3,452. H. 866. an. 2,459. Med. t. 5. — d) Nach NAIGH. 1, 12. H. an. und Med. = 334 Wasser; ebenso im Nin. und bei den Commentatoren sehr häufig, auch in den compp. mit An. Diese Bedeutung wird aber aus den richtig verstandenen Texten schwerlich nachzuweisen, noch mit den anerkannten Bedeutungen des Wortes irgendwie zu vereinigen sein. - e) = धन Naign. 2, 10 nur in der einen Recension. - Auffallenderweise wird An unter den Bezeichnungen für यहा Naigh. 3, 17 nicht aufgezählt, während es von den Commentatoren als synonym behandelt wird. Vgl. über RA ausserdem noch Nin. 2, 25. 3, 4. 4,19. 6,22. 8,6.19. — 3) মূন্ন in tr. als adv. a) nach der Ordnung, gehörig, richtig; regelmässig, rite: ऋतेन स्त्रूणामधि राक् वंश AV. 3,12,6. ऋतेन ये चंमसानैर्यंत्र 6,47,3. १,४.3,31,21. सुय्यंकृति प्रति वा-मृतेन 58,2. उने प्नामि राईसी ऋनेने 1,123,1. (सोम:) ऋतेने देवान्क्वते